

Manabalss.lv iniciatīva:

Pēc 2023. gada provizoriskajiem datiem, Latvija atrodas trešajā vietā Eiropā pēc ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaita (sk. tabulu zemāk). Piecu gadu laikā transporta nelaimes gadījumos gājuši bojā vairāk nekā 780 cilvēki¹. Tas ir aptuveni tikpat, cik vidēji ir skolēnu vienā Rīgas ģimnāzijā.²

Saskaņā ar Veselības ministrijas datiem Latvijā veikts pētījums par alkohola lietošanas radītajiem finansiālajiem zaudējumiem valsts budžetam un secināts, ka veselības nozarei, tiesībsargājošajām iestādēm un sociālajai palīdzībai 2021. gadā tika radītas 149,7 miljonu eiro lielas izmaksas, kas veidoja 0,45% no iekšzemes kopprodukta (IKP).

Alkohola reibums ir viens no galvenajiem ceļu satiksmes negadījumu cēloņiem Latvijā. No visiem mirušajiem transporta nelaimes gadījumu dēļ gandrīz pusē bija saistība ar alkohola lietošanu³.

Eksperti un valsts iestādes nepārtraukti uzsver, ka alkohola lietošana un transportlīdzekļa vadīšana nav savienojamas, taču likums joprojām pieļauj, ka vadītājiem alkohola līmenis asinīs var sasniegt 0,5 promiles. Mēs aicinām novērst šo pretrunu un ieviest nulles toleranci pret alkoholu ceļu satiksmē.

Šajās valstīs ir nulles tolerances politika attiecībā uz braukšanu alkohola reibumā: Austrālija, Azerbaidžāna, Bahreina, Bangladeša, Butāna, Bosnija un Hercegovina, Brazīlija, Horvātija, Kuba, Čehija, Dominikānas Republika, Fidži, Gambija, Vācija, Ungārija, Indonēzija un Irānas Islāma Republika. Šādas Austrumeiropas valstis kā Ungārija, Rumānija, Slovākija un Čehijas Republika, piemēro nulles tolerances politiku attiecībā uz alkoholu un braukšanu.

2023. gadā tika reģistrēti 3413 pārkāpumi par braukšanu reibumā (gan administratīvie procesi, gan kriminālprocesi)⁴. Aptuveni trešā daļa pārkāpumu izdarīja būdami stiprā alkohola reibumā, tas ir, virs 1,5 promilēm⁵.

Taču pat minimālas alkohola devas var ietekmēt vadītāja reakcijas ātrumu, uzmanību un spriestspēju. Salīdzinot ar autovadītāju, kurš nav lietojis alkoholu, negadījumu risks vadītājiem alkohola reibumā ir ievērojami augstāks:

¹ https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/7a4edc7c-6a13-4c87-a572-b869967dcaa

² <https://nra.lv/latvija/riga/185940-viena-skola-riga-videji-macas-647-skoleni.htm>

³ https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/7a4edc7c-6a13-4c87-a572-b869967dcaa

⁴ <https://www.vp.gov.lv/lv/jaunums/valsts-polijas-gada-parskats-2023-celu-satiksmes>

⁵ <https://www.vp.gov.lv/lv/jaunums/valsts-polijas-gada-parskats-2023-celu-satiksmes>

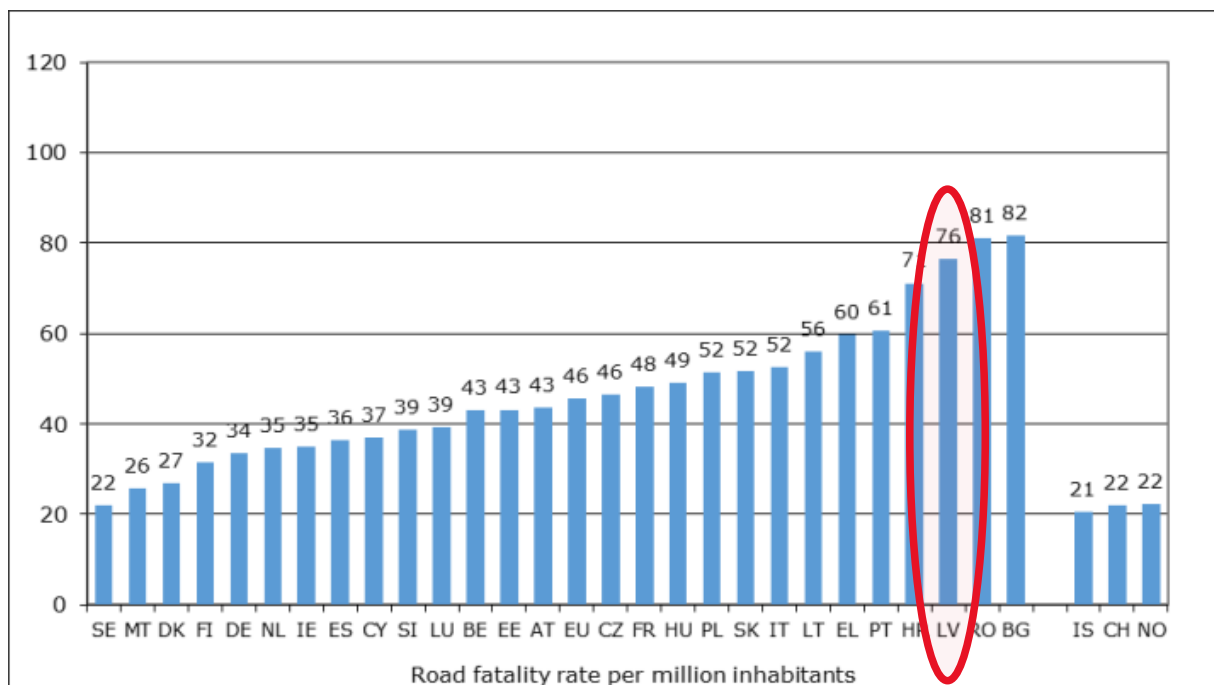
- Pie 0,5 promilēm tas ir 1,4 reizes lielāks.
- Pie 1,0 promilēm risks palielinās gandrīz 5 reizes.
- Pie 1,5 promilēm negadījumu risks ir aptuveni 20 reizes lielāks⁶.

Ceļu satiksmes negadījumos, kur viens no vadītājiem ir bijis alkohola reibumā, sekas parasti ir ļoti smagas⁷. Iemesls tam ir tas, ka reibumā, papildus lēnākai reakcijai, vadītāji bieži pārsniedz atļauto ātrumu un neievēro citas ceļu satiksmes drošības prasības, izrādot ignoranci pret satiksmes drošību.

Piedāvātais risinājums – saglabāt esošos soda apmērus, bet piemērot tos pie jebkāda alkohola koncentrācijas un kriminālatbildību noteikt no vienas promiles alkohola koncentrācijas izelpā vai asinīs.

Tāpēc mēs ierosinām samazināt pieļaujamo alkohola līmeni transportlīdzekļu vadītāju asinīs līdz 0,0 promilēm, izslēdzot jebkādas šaubas par alkohola lietošanu pirms vadīšanas. Ar šo vienkāršo soli mēs varam paaugstināt drošību uz Latvijas ceļiem.

Nulles tolerances politika ir skaidrs vēstījumu sabiedrībai: alkohola lietošana un automašīnas vadīšana nav savienojamas. Atbalsti šo iniciatīvu vietnē manabalss.lv!

Eiropas Komisijas dati: Ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaits uz miljonu iedzīvotāju pēc valstīm, provizorisks dati 2023. gadā: https://transport.ec.europa.eu/background/road-safety-statistics-2023_en

⁶ https://road-safety.transport.ec.europa.eu/document/download/bd2408b2-64ce-44a8-a4ca-d7820c7c91ba_en?filename=ERSO-TR-alcohol_drugs_2023.pdf

⁷ <https://www.vestnesis.lv/op/2021/196.1>